

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Галузь знань	23 «Соціальна робота»
Шифр та назва спеціальності	231 «Соціальна робота»
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	денна/заочна
	ВИКЛАДАЧІ
Прізвище, ім'я та по батькові	Мельничук Лариса Михайлівна
Посада	Старший викладач
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор наук з державного управління
Електронна адреса	kafedra_pua_sr@nuozu.edu.ua
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/publicnoho-upravlinnia-administruvannia-ta-sotsialnoi-roboty/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky#gsc.tab=0

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують підготовку магістрів з соціальної роботи та входить до циклу вільного вибору здобувачів вищої освіти «Соціальний менеджер»</p> <p>Розуміння основ психології управлінської діяльності є ключовим для побудови відносин соціальних менеджерів з клієнтами, партнерами, зацікавленими сторонами та іншими людьми, з якими необхідно співпрацювати, враховуючи різноманітність їхніх потреб, цінностей, цілей та поведінки. Крім того, розуміння групової динаміки, мотивації, лідерства та конфліктів дозволяє їм створювати згуртовані команди, мотивувати співробітників, ефективно вирішувати проблеми та досягати поставлених цілей. Відповідно вивчення дисципліни "Психологія управління" є важливо складовою підготовки фахівців з соціального менеджменту.</p>
Мета дисципліни	<p>Формування у свідомості здобувачів вищої освіти теоретичних уявлень та оволодіння ними сучасних знань щодо психологічних аспектів управлінських взаємин, особливостей процесу управління, закономірностями соціальної взаємодії в організації, ознайомлення із прийомами використання методичного інструментарію в практичній професійній діяльності.</p>
Пререквізити	<p>Навчальна дисципліна «Соціальний менеджмент та маркетинг соціальних послуг»</p>
Прореквізити	<p>Дисципліна може слугувати основою для підготовки кваліфікаційної роботи</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Навчальна дисципліна дає можливість здобути такі загальні та фахові компетентності освітньо-професійної програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт - навички міжособистісної взаємодії; - здатність працювати в команді - здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук; - здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи; - здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень. - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства. - здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців. - здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

Результати навчання	<p>Навчальна дисципліна дає можливість досягти таких результатів освітньо-професійної програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; - показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук; - автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях; - самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опанувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості - самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок; - демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи. - організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу. - розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.
Обсяг дисципліни	<p>Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). В тому числі:</p> <p>денна форма навчання: лекції – 12 годин, практичні заняття – 24 години, самостійна робота – 84 години</p> <p>заочна форма навчання: лекції – 6 години, практичні заняття – 8 годин, самостійна робота – 106 годин.</p>
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання	Дисципліна викладається у 2-му семестрі

Інформація про консультації

Відповідно до затвердженого графіка консультацій у семестрі викладання дисципліни

Програма дисципліни

Назви тем (модулів)	Зміст тем
1. Тема 1. Теоретичні основи психології управління	Психологія управління як галузь психологічної науки. Соціальні особливості управління організаціями. Наукові концепції та підходи у психології управління. Структура та основні категорії психології управління. Проблеми, завдання, функції та методи психології управління. Сучасні тенденції наукових досліджень в галузі психології управління. Методи організаційної психології (спостереження, аналіз документів, опит, експеримент), їх специфіка
2. Тема 2. Організація як соціальна система управління. Психологія формування організаційних структур	Психологічна сутність соціальної організації. Організація як система комунікацій. Види організацій та організаційна структура. Організаційна ефективність: її рівні та фактори. Організована діяльність людей як об'єкт управління. Соціально-психологічні чинники, що зумовлюють специфіку поведінки в організації. Особливості управлінської діяльності. Психологічні закономірності взаємодії людей в організованих соціальних системах. Формування психологічного клімату в організаційній структурі. Особливості ефективної команди. Управління організацією на різних стадіях розвитку. Психологічні ускладнення при нововведеннях.
3. Тема 3. Психологія спілкування та організаційні комунікації	Психологія спілкування та його структура. Функції спілкування. Вербальна і невербальна складові спілкування. Психологічні механізми взаєморозуміння. Методичні прийоми, ефекти та психологічні закони ефективного спілкування. Особливості ділового спілкування. Ділове спілкування як засіб управлінського впливу. Маніпуляції в діловому спілкуванні. Стратегія і тактика проведення ділових бесід. Техніка ведення ділових індивідуальних бесід та переговорів. Призначення, функції і види переговорів. Стадії ведення переговорів. Методи, психологічні механізми і тактичні прийоми підготовки й ведення переговорів. Невербальна комунікація в практиці ділових відносин. Комунікативний потенціал особистості менеджера.
4. Тема 4. Психологія реалізації управлінських функцій	Управління організаційними структурами як соціально-психологічна проблема. Управління, влада та вплив. Психологічні особливості управлінської діяльності. Моделі управління. Ефективність управління. Основні функції управлінської діяльності: планування, організація, мотивація, контроль, комунікація, прийняття управлінських рішень. Психологічні особливості стилів управління. Керівництво й лідерство як психологічний феномен. Управлінська взаємодія. Професіоналізм і компетентність менеджера.
5. Тема 5. Психологічні аспекти ухвалення управлінських рішень	Управлінське рішення: визначення, мета, завдання, функції, принципи, види, психологічна сутність. Вимоги до управлінських рішень. Суб'єктивні та об'єктивні чинники прийняття управлінських рішень. Схема процесу прийняття рішень. Емоційно – вольова регуляція в процесі прийняття рішення. Психологічні методи та прийоми здійснювання контролю і оцінювання якості виконання управлінського рішення. Психологічні особливості впливу управлінської діяльності на формування та розвиток у майбутнього менеджера професійно значущих якостей керівника. Вимоги до прийняття управлінських рішень.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Зміст роботи	Денна форма	Заочна форма
Опрацювання лекційного матеріалу	30 год	45 год.
Підготовка до практичних занять	30 год	45 год
Підготовка та захист індивідуальної роботи	10 год	10 год.
Підготовка до заліку	8 год	8 год.
залік	2 год	2 год.

Перелік орієнтовних напрямів індивідуальної роботи здобувачів

1. Сучасні тенденції у психології управління.
2. Теорії особистості та їх використання в управлінській діяльності
3. Мотиви й мотивації в управлінні.
4. Основні етапи розвитку мотиваційної сфери людини
5. Гендерні особливості в управлінській діяльності.
6. Комунікабельність керівника як умова його професійного зростання
7. Психологічні особливості впливу керівника на підлеглих.
8. Особливості маніпулятивного рівня спілкування.
9. Міжособистісні конфлікти в управлінській діяльності
10. Моделі управління: переваги і недоліки.
11. Психологічні особливості стилів управління.
12. Керівництво й лідерство як психологічний феномен.
13. Психологічні основи авторитету керівника.
14. Ефективне управління групами.
15. Формування сприятливого соціально - психологічного клімату в колективі.
16. Процес прийняття рішення.
17. Взаємодії у процесі прийняття управлінських рішень.
18. Стили, стратегії, групи та типи прийняття рішень.
19. Особливості ділового спілкування
20. Комунікативний потенціал особистості менеджера.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Бакаленко О.А. Психологія управління: навч. посібник. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Жавнерчик О.В. Психологія управління: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 161 с.
3. Кісіль З. Р., Угрин О. Г. Психологія управління : навч.-метод. посіб. / Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 507 с.
4. Психологія управління : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [К. Ф. Ковальчук та ін.] ; Нац. металург. акад. України. 3-тє вид. Дніпро : Акцент, 2018. 248 с.
5. Психологія управління : навч. посіб. / Р. А. Калениченко [та ін.] ; за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т держ. фіск. служби України, 2019. 255 с.
6. Психологія управління : навч. посіб. / уклад. Н. В. Гуртовенко ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Київ : Ямчинський О. В. [вид.], 2023. 155 с.
7. Психологія управління : підручник / О. Н. Євтушенко [та ін.]. Миколаїв : Ємельянова Т. В. [вид.], 2019. 291 с.
8. Психологія управління = Psychology of Management : навч.-метод. посіб. для студентів екон. спец. ден. та заоч. форми навчання / [О. Г. Романовський та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2021. 163 с.
9. Супрун Д. М. Psychology of Management [Текст] = Психологія управління : навч.-метод. посіб. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2021. 383 с.

Допоміжна література

10. Брич В.Я., Корман М.М. Психологія управління. Навч. пос. К.: Кондор, 2013. 384 с.
11. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя : КПУ, 2013. 167 с.
12. Орбан-Лембрик Л. Психологія професійної комунікації. К. : Видавництво 21. 2010. 528 с.
13. Потеряхін О.Л. Психологія управлінського спілкування. Навч. посібник. Київ: «Алефа». 2001. 98 с.
14. Прищак, М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с.
15. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління. Підручник. 5-те вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2016.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

16. Електронні підручники онлайн «Психологія». URL: <http://chitalka.info/psy.html> –
17. Вісник психології і соціальної педагогіки. URL: <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart4/index.html>
18. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
19. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (парламентська) . URL: <http://nlu.org.ua/>
20. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського . URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/>

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для диференційованого заліку	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	<p><i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та індивідуальних робіт) – до 60 балів, за результати іспиту/заліку – до 40 балів.</i></p>
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D				
51-60	E	Задовільно			
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни

Робота на практичних заняттях	20 балів	Політика опанування навчальної дисципліни
Підготовка та захист індивідуальної роботи	40 балів	
Залікове тестування	40 балів	
УСЬОГО	100	

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати вимоги освітньої програми, брати активну участь в освітньому процесі, здійснювати самостійну підготовку до занять, дотримуватися принципів академічної доброчесності